

Отже, конкурентоспроможність вчителя – багаторівневе інтегральне особистісне утворення, що характеризується сукупністю ціннісних орієнтацій, особистісно й професійно значущих якостей, базових знань, умінь і навичок та проектується на всі сфери життєдіяльності і забезпечує майбутньому вчителю переваги в конкурентних відносинах у сфері освітньої діяльності з метою творчої самореалізації. Бути конкурентоспроможним для вчителя означає бути компетентним, вміти аналізувати та прогнозувати, правильно оцінювати свої можливості, бути комунікабельним, ризикувати й не боятися нового, бути оптимістом і вміти не лише вибирати, але й відмовлятися від застарілого, традиційного.

Список використаних джерел

1. Замкова І. І. Модель сучасного вчителя (Творчий проект). URL: <http://osvita-verh.dp.ua/files/2015/Zamkova.pdf>.
2. Безбородих С. М. Формування конкурентоспроможності майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки. URL: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2016/03/dis_bezborodyx.pdf.
3. Митник О. Розвиток конкурентоспроможності сучасного вчителя у межах внутрішньошкільної методичної роботи. // Рідна школа. №1-2 (січень-лютий) 2013. с.37-42.

Мелаш В. Д.,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри початкової освіти,

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

(м. Мелітополь)

Варениченко А. Б.,

аспірантка, Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

(м. Мелітополь)

Коваленко О. В.,

вчитель початкових класів,

КЗ «Горьківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів

Якимівської селищної ради Якимівського району Запорізької області»

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В ГАЛУЗІ «ПРИРОДОЗНАВСТВО»

Вступ. Пріоритетним завданням Нової української школи є не оволодіння учнями певним набором знань, умінь, навичок, а виховання свідомої, внутрішньо вільної особистості, здатної формувати, та аргументовано

відстоювати власну точку зору, ставити перед собою цілі і знаходити ефективні шляхи їх досягнення.

Оптимальним способом вирішення поставленого завдання є формування та розвиток у школярів критичного мислення. Критичне мислення передбачає вміння бачити проблеми, готовність до пошуку нестандартних рішень, вміння піддавати рефлексії власну інтелектуальну діяльність, аналізувати свої дії та виявляти допущені помилки. Крім того, даний тип мислення включає в себе готовність відмовитися від свого рішення на користь більш ефективного, відкритість для нових ідей, вміння робити об'єктивні висновки, що обумовлює розуміння неоднозначності світу [1, с. 32].

Учень, що вміє критично мислити, володіє різноманітними способами інтерпретації та оцінки інформаційного повідомлення, здатний аргументувати свою точку зору, спираючись не тільки на логіку, а й на уявлення співрозмовника. Критично мислячи, дитина має змогу ефективно взаємодіяти з інформаційними просторами, принципово приймаючи різноманітність навколишнього світу, можливість співіснування різних точок зору в рамках загальнолюдських цінностей. Отже, він успішніше зможе адаптуватися в сучасному житті. Майбутній вчитель початкової школи повинен бути готовий до формування та розвитку критичного мислення своїх учнів.

Мета нашої роботи полягає у необхідності професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи до особливостей формування та розвитку критичного мислення молодшого школяра в галузі «Природознавство».

Майбутній вчитель початкової школи повинен розуміти, що мислення дитини молодшого шкільного віку знаходиться на перехідному етапі розвитку. У цей період здійснюється перехід від мислення наочно-образного до словесно-логічного. Словесно-логічне мислення формується поступово протягом усього шкільного віку. Особливі труднощі виникають у молодших школярів при встановленні причинно-наслідкових зв'язків. Молодшому школяреві легко встановлювати зв'язок від причини до слідства, ніж від слідства до причини. Це можна пояснити тим, що при умовиводі від причини до слідства встановлюється прямий зв'язок. А при умовиводі від факту до виникнення його причини такий зв'язок безпосередньо не даний, так як зазначений факт тому може бути наслідком найрізноманітніших причин, які потрібно спеціально аналізувати. Таким чином, при одному і тому ж рівні знань і розвитку молодшому школяреві легше відповісти на питання: «Що станеться, якщо рослину не поливати?», ніж на питання: «Чому це дерево висохло?» [2, с. 78].

Під час навчання діти опановують прийоми розумової діяльності та аналізують процес власних міркувань. Тому, майбутній вчитель початкових

класів повинен бути готовий до процесу формування та розвитку розумових операцій. Оволодіння аналізом починається з уміння дитини виділяти в предметах і явищах різні властивості і ознаки. Для розвитку цього вміння необхідно показати дітям прийом порівняння одного предмета з іншими, які мають різні властивості [3, с. 102].

Для розвитку в дитини уміння виділяти різні властивості вчителю корисно відшукувати причини явищ (чому качка плаває, а курка ні?), розбирати прислів'я і приказки (як з гуся вода), загадки (що важче кілограм заліза чи кілограм пуху). Кожна розумова дія в своєму розвитку проходить ряд етапів. Починається з зовнішньої практичної дії з матеріальними предметами, потім предмет замінюється схемою, потім дія виконується в плані гучного мовлення, потім з промовляння про себе, і нарешті дія стає розумовою. Майбутній вчитель початкової школи повинен знати характерні особливості розвинутого критичного мислення, це: оціненість, включаючи і ціннісну сторону оцінки, відкритість новим ідеям, рефлексія підстав власних критичних суджень.

Висновок. Критичне мислення не тільки можна, а й треба формувати і розвивати у молодших школярів, адже підвищується успішність, рівень засвоєння знань, якість навчання, а найголовніше – підвищується мотивація дітей до навчання. Майбутній вчитель повинен розуміти, що формуючи та розвиваючи у школярів критичне мислення, він заохочує своїх учнів до самостійного вирішення проблем, до створення нових можливостей, до пошуку необхідних відомостей, що є особливо важливим в умовах сьогодення.

Список використаних джерел

1. Дубяга С. М. Педагогічні технології в початковій школі: навч.-метод. посіб. Мелітополь : Мелітополь, 2015. 160 с.
2. Олексенко Т. Д., Мелаш В. Д., Молодиченко В. В. Формування екологічного мислення молодших школярів: навч.-метод. посіб. Мелітополь : Лух, 2019. 267 с.
3. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za red. N. M. Bibik. K. : Litera LTD, 2018. 160 с.